

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ JUNIUS

Ο ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ

Ο κοινό δωμάτιο του ξενοδοχείου ήταν μισοσκότεινο. Η Έβελίνα μιλούσε με τον φίλο της. Ήταν η τελευταία τους συνάντηση. Την άλλη μέρα εκείνος θάρσενε. Σκεζόντουσαν σιωπηλοί ο ένας απέναντι στον άλλον. Και όμως έπρεπε να τελειώσουν. Σε λίγη ώρα η Έβελίνα έπρεπε να βολοκίσει στο σπίτι της, γιατί να πήγαινε στην όπερα με τον άντρα της τον δικηγόρο.

Τόν κούταξε με πόνο στα μάτια και του είπε :

— Φεύγεις κι' άκόμα δεν ξέρω το αληθινό όνομά σου...

— Γιατί δεν θέλεις να με φωνιάζεις με τόνομα που με γνώρισες;

της

— Πώς μπορώ να σε φωνιάσω μ' αυτό το όνομα, τη στιγμή που ξέρω ότι δεν είναι δικό σου;

Η Έβελίνα είχε γνωρίσει τον φίλο της στη δεξίωση του ύπνου των Έξωτερικών. Της είχε παρουσιασθεί τότε ως Πατρίκιος Λέβστον. Τόν ξαναείδε πολλές φορές ύστερα από την δεξίωση εκείνη. Αγαπήθηκαν με πάθος. Ήταν η μεγάλη αγάπη της. Τρεις μήνες βάστηξε η αγάπη αυτή και θάμνε αδιατάρακτη αν εκείνη δεν ήταν τόσο πολύ έρωτευμένη. Το παρόν δεν της άρραζε. Ήθελε να μάθει τα παραμύθια του, τα νεύματα του, τις γυναίκες που αγάπησε, την παιδική του ζωή, την οικογένειά του. Ξετίναξε απέναντί της όλα τα απαντήματα στις ερωτήσεις αυτές και την παρακαλούσε να μη έμπνε. Η Έβελίνα όμως ήταν άμεταίτηστη. Ήθελε να τα μάθει όλα. Κι' ο Πατρίκιος την ημέρα εκείνη που ήταν η παραμονή της άναρχοσύνης του, σε μια έρημη ελιζαβετιανή, απεράσιμα να της μιλήσει. Όχι λοιπόν, δεν λέγονταν Πατρίκιος Λέβστον, ούτε ήταν πλούσιος. Αμερικάνος, όπως της είχε παρουσιάσει.

Ποιος ήταν όμως; Τι παρελθόν είχε; Ποιοι ήταν οι γονείς του; Σ' όλες αυτές τις άποριες της, δεν ήθελε να δώσει καμιά απάντηση.

Τι σημαίνει όμως; Το μυστήριο που τον περιβάλλε τον έκανε γοητευτικότερο στα μάτια της Έβελίνας, η οποία τον έπλεγε τη στιγμή αυτή με τα φίλα της κι' είχε πλέξει τα χέρια της γύρω στο λαιμό του.

Μιά φωνή κι' ένα γυτόχημα άκούστηκε άξαφνα στην πόρτα του δωματίου.

— Έν όνοματι τού νόμου, άνοιξε!

— Άμέσως ξεκίνοσ πινάχηρε όλόρθος... Έτρεξε στο γραφείο, πήρε μιά δεμάρι έγγραφα και τάρωξε στις φλόγες της σόμπας.

Σε λίγο άνοιξε η πόρτα. Ο σύζυγος της Έβελίνας παρουσιάστηκε στο κατώφλι. Δύο άλλοι κύριοι τόν άκολουθούσαν από πίσω.

Ο δικηγόρος άφου έφαξε ένα τρομερό βλέμμα μές' στο δωμάτιο, στάρφηκε στους συνοδούς του και τούς είπε :

— Σας εύχαριστώ, κύριοι. Περιμένετε με, σάς παρακαλώ, στην έξοδο.

Στο δωμάτιο είχαν μείνει τώρα οι τρεις τους: η Έβελίνα, ο φίλος της και ο σύζυγος της. Δεν μιλούσε κανείς. Η Έβελίνα στεκόταν άκίνητη, ληστική με τα μάτια χαμηλωμένα. Ο φίλος της περπατούσε με μικρά και νευρικά βήματα στο δωμάτιο. Και ο άλλος κούταζε με περιφρόνηση και τούς δύο.

Τέλος ο δικηγόρος ρώτησε :

— Έβελίνα, ξέρεις ποιος είναι αυτός ο άνθρωπος;

Η Έβελίνα έστρεψε το βλέμμα της μιά προς τόν σύζυγο και μιá προς τόν φίλο της, χωρίς ν' άπάντησει. Και ο δικηγόρος εξακολούθησε :

— Δεν είναι αυτός που νομίζεις. Δεν είναι Άμερικάνος, ούτε και όνομάζεται Πατρίκιος Λέβστον.

— Τά ξέρω αυτό, απάντησε η Έβελίνα. Το πραγματικό του όνομα μου είνε άγνωστο.

— Τότε θά μου ετιπρώσης να σου τόν παρουσιάσω: Είνε ο κύριος Μπάουερ, κούρως κυριών από τη Βιέννη.

Η Έβελίνα, άκούγοντας την άποκάλυψη του συζύγου της, κούταζε καταπληκτική τόν φίλο της. Έκανε μερικά βήματα, τόν πλησίασε και τόν ρώτησε :

— Είνε αλήθεια;

Ντροπισμαμένος εκείνος, χαμηλώσε το κεφάλι χωρίς να πη τίποτε. Πήγαινε τώρα να φορήσει τόν έπανωφόρι σου, ειπε τότε ο δικηγόρος με ψυχραιμία στη γυναίκα του.

Κατακοκινή η Έβελίνα, δίχως να βγάλη λέξη άπ' το στόμα της, έβγηκε και πήγε στο διπλανό δωμάτιο.

Οι δύο άνδρες είχαν μείνει πειά μόνοι.

— Θέλω να σάς μιλήσω ως πού νάρθη η γυναίκα

μου, ειπε ο δικηγόρος.

— Στη διάθεσή σας...

— Κύριε Πατρίκιε Λέβστον, ξέρω ότι είνε ο κύριος

Μπάουερ. Άλλά ξέρω άκόμη ότι ο κ. Μπάουερ δεν είνε άλλος άπό το Σάσα Τομάζωφ, τόν περίφημο Ρώσο άναρχικό, τόν όποιο καταδιώκουν όλες η άστυνομίες του κόσμου...

— Ψέμματα! φώναξε ο άλλος με τρώμο.

— Μη θελήσετε να τόν άρνηθήτε, του άπάντησε ο σύζυγος. Έγώ άρκετές άποδείξεις. Είνε ο επικίνδυνος για τόν κράτος, Σάσα Τομάζωφ. Ζούσατε στη Βιέννη ως κούρως κυριών με τόν όνομα Μπάουερ. Έδώ πάλι παρουσιάζεστε Πατρίκιος Λέβστον.

— Έ λοιπόν ναί... Είμαι ο Σάσας Τομάζωφ... απάντησε με ψυχραιμία ο άναρχικός. Και οι κύριοι έξω είνε άστυνομικοί που τους φέρατε εδώ για να με συλλάβουν ;

— Ή άστυνομία δεν ξέρει τίποτα άπό την ύπόθεση. Οι κύριοι αυτοί έξω είνε οι φίλοι μου και τους έφερα εδώ για να πιστοποιήσουν ως μάρτυρες ότι η γυναίκα μου με άπατά μαζί σας. Άκούστε τώρα, κύριε Τομάζωφ: Μπουρούνα να σας καταγγείλω και να σας συλλάβουν. Ή ζωή σας είνε τά χέρια μου. Σας χαρίζω όμως την ελευθερία. Άν έχετε ένοχοποιητικά έγγραφα μπορείτε να τά κούρατε με την ησυχία σας.

— Θέν έχω άπολύτως τίποτε για κούραση, απάντησε ο άλλος.

— Τότε λοιπόν πληρώστε τόν λογαριασμό του ξενοδοχείου, του κυριού Λέβστον και πηγαίνετε !

— Γιατί δεν με συλλαμβάνετε, κύριε δικηγόρε ;

— Θέλετε να τόν μάθετε ; Έ λοιπόν, μέσα στην ψυχή μου ο σύζυγος είνε πιο δυνατός άπ' τόν δικηγόρο. Άν σας φιλάει, άν σας καταδικάζει σε θάνατο θά σας έκανα ήρωα στα μάτια της γυναίκα μου. Άν μείβαινε εκείνη ότι είνε ο περίφημος Σάσας Τομάζωφ θά σας άγαπούσε και θά σας έθαύμαζε και μετά τόν θάνατό σας. Τώρα που ξέρει ότι δεν είνε τίποτε περισσότερο άπό ένα κούρως θά έχη την πιο ταπεινωτική ιδέα για σας και θά κούρασει και μόνο με την άνάμνηση του ειδικού σου.

— Και άν πού την αλήθεια στη γυναίκα σας ;

— Δεν θά τόν κούρατε αυτό, γιατί τότε θά προδίδατε την άποστολή σας και τούς συντρόφους σας.

— Δεν σας καταλαβαίνω...

— Και όμως είνε απλούστατο : Έμπρός στην Έβελίνα θά παίζετε τόν ρόλο του κούρως Μπάουερ. Άλλοιως σάς συλλαμβάνω μαζί με τούς συντρόφους σας.

Τη στιγμή εκείνη μπήκε άπό τόν διπλανό δωμάτιο η Έβελίνα και δίεψε την συνομιλία τους.

— Πάμε, ειπε τόν άντρα της.

— Μιά στιγμή. Θέλω να επιβάλλω μιá τιμωρία στον κ. Μπάουερ. Άτόψε θά πάμε μαζί στην όπερα. Θά έπρεπε λοιπόν να περιόσης άπ' τόν κούρως του. Δεν είνε όμως άνάχη να τόν κούρασει αυτό, γιατί ο κούρως είνε εδώ παρών...

Η Έβελίνα χαμήλωσε τα μάτια της. Ή ταπεινώσει αυτή στην όποιαν επιβέλε ο σύζυγος της τόν φίλο της ήταν ή πιο παρανιαρισμένη εκδίχησης.

Ο Τομάζωφ, χωρίς να πη τίποτε, πήρε άμέσως τόν ύφος πεπειραμένου κούρως κι' έδειξε με τόν χέρι του στην κυρία μιá καρέκλα αντίκρου στον καθρέφτη, λέγοντάς της συγχρόως :

— Κυρία μη στενοχωρείται... Καθήστε παρακαλώ...

ρακαλώ...

Η Έβελίνα προχώρησε μηχανικά προς τόν καθίσμα και ειπε με χαμηλή φωνή στον κούρως :

— Δεν είνε αλήθεια ! Δεν μπορεί να είνε αλήθεια ! Δεν τόν πιστεύω !...

— Να τόν πιστέψετε, κυρία μου... Είμαι βλέπετε καλός τεχνίτης. Ή κυρίες της Βιέννης ήταν ένθουσιασμένες άπ' τη δουλειά μου. Είχα την καλύτερη πελατεία... Ώ, συγχωρήστε με, κυρία, άν σας παρουσιάστηκα με άλλο όνομα. Τό όνειρό μου ήταν να ζήσω για λίγες μέρες τη μεγάλη ζωή της άριστοκρατίας.

Τό χτένισμα σε λίγο τελείωσε. Τώρα πειά η Έβελίνα τα πίστευε όλα. Έβγαλε μερικά χαρτονομίσματα άπό την τσάντα της και τά πέταξε στο φίλο της, χωρίς να πη λέξη.

— Τό ζεύγος ετοιμαζόταν τώρα να φύγη. Ο δικηγόρος είχε άνοιξη την πόρτα... Μιά άποθηγή φωνή όμως άκούστηκε εκείνη τη στιγμή άπό τόν δωμάτιο. Ήταν η φωνή του Τομάζωφ, ο όποιος τούς έλεγε :

— Μιά στιγμή, παρακαλώ.

Η Έβελίνα και ο άντρας της γύρισαν άπότομα και τόν είδαν να στέκεται άποφασισμένος, με άξιοπέπεια, με τόν κεφάλι ψηλά.

— Μιά στιγμή παρακαλώ ! ξανάτε. Δεν θά σας άφισω ν' απολαύσετε την εκδίχσή σας, κύριε δικηγόρε ! Δεν έχετε καλές πληροφορίες. Οι συντρόφοί μου έχουν φέρει στο έξωτερικό κι' άν πού τόν μυστικό μου, μόνο τόν εαυτό μου θά προδώσω.

Και στρεφόμενος προς την Έβελίνα, έπρόσθεσε :

— Είμαι ο Σάσα Τομάζωφ !...

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑΣ

Μία άφοσιωμένη γυναίκα του λαού. Στην τραγική φυλακή της βασίλισσας. Το ημερολόγιο της Ρεζαλίας Λαμοριέρ. Η βασίλισσα πρό του δικαστηρίου. Η σούπα της χήρας Καπέτου. Η καταδίκη. Η τελευταία τουαλέττα της Μαρίας 'Αντουανέτας. Πρὸς τὸ κριμαίον, κτλ.

«Εμβλημα τῶν Ἐπαναστατῶν

κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς θλιβερᾶς ζωῆς τῆς. Πράγματι ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἡ Μαρία 'Αντουανέττα ἐκλείσθη στὶς γυναικείας φυλακὴς τῆς Κορσερέρν, δηλαδὴ ἀπὸ τὰς 2 Ἀυγούστου 1793, μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ ὠδηγήθη πρὸ τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Δικαστηρίου — 15 Ὀκτωβρίου 1793 — γὰρ νὰ καταδικασθῆ ὡς θάνατον, ἡ Ροζαλία Λαμοριέρ ἦταν ἀπεσπασμένη στὴν ἰδιαιτέρη ὄψρησιν αἰτῆς δυστυχισμένης αὐτῆς γυναίκας. Καὶ ὅταν ἐλάξῃ τὸ φοβερὸ δρᾶμα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ βασιλίσσα ἔκατο καὶ ἀπηγόρευσε ὁ καίτοι γνωστὸ τῆς τὶς ἀναμνήσεις ποὺ διετήρησε ἢ μνημὴν τῆς ἀπὸ τὴν τελευταία νύχτα τῆς Μαρίας 'Αντουανέτας. Ἡ σελίδες αὐτῆς εἶναι ἐξόχως δραματικῆς. Περιγράφουν ἀπλά καὶ εὐαβλητικὰ τὸ φρικαλὸ μαρτύριον μιᾶς γυναίκας, ἡ ὁποία ἀπὸ τὰς βασίλισσας τοῦ λαμπροτέρου θρόνου τῆς Ἑβρώτης ἐσφῆθη μὴ μέρου, ἀπὸ ἕνα ἐπαναστατικὸν καὶ μισομένο λαὸν, ὡς τὰ βάρβα τῆς αιματοβόσκου γυναικῶτινας.

«Ὡς δόσομε τώρα τὸν λόγον στὴν Ροζαλία Λαμοριέρ. Ὡς τὴν ἀκούσομε πὸς περιγράφει τὴν τελευταία νύχτα τῆς Μαρίας 'Αντουανέτας.

«Τέλος ἀνέτειλε ἡ φοβερὰ ἡμέρα τῆς 15ης Ὀκτωβρίου. Ἡ βασίλισσα ἀνέβηκε ἀπὸ τὶς 8 τὸ πρωὶ στὴ μεγάλη αἴθουσα τὸν συνεδριάζοντον τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Δικαστηρίου. Δὲν τῆς εἶχα δώσει τίποτα νὰ φάω, καὶ μὲ φαινόταν πὸς εἶχε μείνει νηστική. Κατὰ τὸ μεσημέρι, ἄκουσα μερικὸς ἀνθρώπους τὸν φυλακῶν νὰ λένε :

— Ἡ βασίλισσα ἀσφαλῶς θ' ἀθώωθῆ. Δὲν εἶδες τὴ φώρα ποὺ ἐμίλησε !

— Ἡ ὄψης ὁμοῦ περνοῦσανε καὶ τὸ δικαστήριον συνεδρίαζε ἀκόμα. Στὶς 4 τὸ ἀπόγευμα, ἤλθεν ὁ θυρωρὸς καὶ μοὶ εἶπε :

— Ἡ συνεδρίαση διεκόπη ἐπὶ τρία τέταρτα τῆς ὄρας. Ἡ κατηγορημένη θὰ μείνῃ ἐπάνω. Ζηταίει καὶ νὰ φάω. Νὰ τῆς πᾶς ἄμεσως μιὰ σούπα.

Ἦσαν τότε ἕνα πιάτο ζῶμο καὶ ἀνέβηκα ἐπάνω. Τῆ στιγμῇ ὁμοῦ ποὺ περνοῦσα ἀπὸ τὸ διάδρομον, μὲ σταμάτησε ἕνας κομισαρίος τῆς ἀτυνομίας, μοὶ πῆρε τὸ πιάτο ἀπὸ τὸ χερὶ καὶ τὸ ἔδωκε σὲ μιὰ καλοντυμένη κυρία, ἡ ὁποία σκεπάζανε δάπλα του.

«Ἡ κυρία αὐτή, μοὶ ἐξήγησε, θέλει νὰ δῆ τὴ χήρα Καπέτου (*) θὰ τῆς πᾶν μόνη τῆς τῆ σούπα.

Δὲν τόλμησα νὰ τοῦ φέρω καμμίαν ἀντίρρησην, καὶ ἡ ἀγνωστὴ ἐκέλευε κυρία ἀπομακρύνθηκε μὲ τὸ πιάτο τοῦ ζῶμο. Τὶ νὰ εἶπε ἄραγε μὲ τὸν νοῦ τῆς ἡ βασίλισσα, ὅταν τὴν εἶδε μπροστὰ τῆς ;...

«Ἡ ὄρα τέσσερες καὶ μερικὰ λεπτὰ τὸ πρωὶ τῆς 16 Ὀκτωβρίου, μάθαμε πὸς ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας εἶχε καταδικασθῆ ὡς θάνατον !...

«Ἐννοοῦσα τότε ἕνα κοφτερὸ μαχαίρι νὰ μοὶ περᾶν τὴν καρδίαν καὶ πῆγα καὶ κρυφτικὰ στὸ δωμάτιό μου, γὰρ νὰ κλαῖω μακαρὰ ἀπὸ τὰ βλέμματα ὅλων τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ θυρωρὸς κληθῆκε πολὺ

Σημ. Μ.— Ὅταν ἐπεβράσθη ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις, ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις κατήγγειλε τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως καὶ ὠνόματε τὴν βασιλικὴν οἰκονομίαν Κ. α. π. ε. τ. ο. ἑπειδὴ εἶται ἐλεγέτο ἡ δυναστεία του. Ἡ Μαρία 'Αντουανέττα ἀποκαλεῖται ἐδῶ χήρα, ἐπειδὴ ὁ σύζυγός της Λουδοβίκος XVII' εἶχε κορονηθῆ πολὺ πρόωγότερον.

— Ὁ Τομάζωφ ! φώναξ' ἐκεῖνη. Καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῆ τίποτε ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του. Ὁ δικηγόρος ὁμοῦ δὲν ἔλασε καιρὸ. Ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ πῆγε νὰ καλέσῃ τοὺς ἀτυνομικούς γὰρ νὰ τοὺς παραδώσῃ τὸν ἔπανάστατον. Ἡ Ἐβελίνα βρισκόταν ἀκόμα στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν γέμει μὲ τὰ φιλιὰ τῆς, ὅταν σὲ λίγο ἀκούστηκαν τὰ βήματα τῶν ἀτυνομικῶν οἱ ὁποῖοι ἀνέβησαν βιαστικὰ εἰς σκάλες. Ὁ Τομάζωφ ἀπομακρύνθηκε ἄμεσως ἀπὸ τὴν φιλίαν του καὶ τὴν ὥρα ποὺ ὁ δικηγόρος παρουσιαζόταν στὴν πόρτα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀτυνομικῶν, πῆρε ἀκόμη αὐτοὺς προσηλάσσει νὰ τὸν συλλάβουν, ἐβγαλε ἀπ' τὴν πόρταν τὸν ἕνα περιστρωφὸν καὶ, χωρὶς διαταγῆ, φέγγεφε δύο σφαίρας στὴν καρδίαν του.

Ὁ ἀπατημένος σύζυγός δὲν πόρθεσε νὰ ἐκδικηθῆ. Ἡ γυναίκα του σοφάστρεκε ἄμεσως ἐπάνω στὸ ματωμένο ποῖμα τοῦ φίλου τῆς, φθνήσκοντας τὸν νεκρὸ τῆς ἡρώα...

ὅταν ἔφαθε τὴν θλιβεράν αὐτὴν εἶδον, μὲ ἐκείνους ἦσαν τοῦλάχιστον μαθημένοι ἀπὸ τέτοιες τραγωδίας...

Στὰς ἐπὶ τὸ πρωὶ, μοὺ παρήγγειλαν νὰ πάω νὰ δῶ τὴ βασίλισσα στὸ κελλὶ τῆς καὶ νὰ τὴν ρωτήσω μίπως τῆς χρειάζεται τίποτα. Ὅταν πῆγα στὸ κελλὶ, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζαν πένθημα δύο κεριά, εἶδα ἕνα ἀξιωματικὸ τῆς χοροφυλακῆς καθισμένο σὲ μιὰ γωνία, καὶ τὴ μαυροφρεμένη βασίλισσα ἐκλωμένη στὸ κρεββάτι.

Ἐγὼ τὸ πρόσωπο γυρισμένο πρὸς τὸ παράθυρον, καὶ ἀκούμποῦσε τὸ κεφάλι στὸ χερὶ τῆς. Ἐκλαψε πικρά.

— Μεγαλειότητά, τῆς εἶπα τότε τρέμοντας, ἀπὸ χθὲς τὸ πρωὶ δὲν βάλαιτε τίποτα στὸ στόμα σας... Τὶ θέλετε νὰ φᾶς φέω ;

— Ἡ βασίλισσα μοὺ ἀποκρίθη, ἐξακολουθώντας νὰ κλαίη :

— Ἐυχαριστῶ, δὲν θέλω τίποτα. Ὅλα τελείωσαν γιὰ μένα.

Ἐγὼ ὁμοῦ ἐπέμεινα, μὲ ὅλον τὸν ἀπειλούμενον σεβασμὸν, νὰ τῆς φέρω καὶ νὰ φάω καὶ, τέλος, ἐδέχθη νὰ πᾶω καὶ ζῶμο. Ὅταν ὁμοῦ τῆς ἔδωσα τὸ πιάτο, δὲν πόρθεσε νὰ φᾶ ὅτις δύο κουταλιές.

Ἐπειὰ ἀπὸ λίγο, τὴν ἐπεσκέψθη ἕνας ἱερεὺς γὰρ νὰ τὴν ἐξιμολογήσῃ καὶ νὰ τὴν μεταλάβῃ. Ὅταν ὁμοῦ ἡ Μαρία 'Αντουανέττα ἔφαθε πὸς ὁ ἐκκλησιαστικὸς αὐτὸς εἶχε δηλώσει πίστη καὶ ὑποταγὴν στὴν Γαλλικὴ Ἐπανάστασις, ἀνήγγηκε νὰ τὸν δεχθῆ καὶ τὸν ἔδωκε.

«Στὰς ὀκτὸ, ξαναπῆγα στὸ κελλὶ τῆς βασίλισσας, γὰρ νὰ τὴν βοηθήσω νὰ κινή τὴν τελευταία τουαλέττα τῆς.

Ἡ βασίλισσα πέρασε τότε στὸ μικρὸ χωριόμα μεταξὺ τοῦ κρεββατιοῦ καὶ τοῦ τοῦζου καὶ, ἀφοῦ μὲ παρεκάλεσε νὰ σταθῶ μπροστὰ τῆς γὰρ νὰ μὴν τὴν βλέπῃ ὁ φρουρὸς ἀξιωματικὸς τὴν ὥρα ποὺ θ' ἀλλάξῃ, ἐβγαλε τὴν ρόμπαν τῆς καὶ ἔτοιμαζόταν νὰ φορέσῃ μιὰ καθαρίαν ποικιλίαν. Ἐντόστις, ὁ ἀξιωματικὸς πλησίασε καὶ παρακολούθησε τὴ βασίλισσα μὲ μεγάλη προσοχή. Ἡ Μαρία 'Αντουανέττα σκεπαστήκε τότε μὲ τὴν ρόμπαν τῆς καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἐν ὀνόματι τῆς τιμότητος, Κύριε, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀλλάξω ἐσφίονα χωρὶς μάρτυρας...

— Ἀδύνατον ! τῆς ἀποκρίθηκε ἄποτομα ὁ ἀξιωματικὸς. Ἐγὼ ἀντιγὰρ νὰ σὰς παρακολουθῶ καὶ νὰ μὴ σὰς ἀφῆσω ἀπὸ τὰ μάτια μου...

Ἡ βασίλισσα ἀναστεινάεφ, ἐσπυρε μ' ἐγκαρτέρησιν τὸ κεφάλι τῆς — καὶ ἀλλάξε μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ ἀξιωματικοῦ. Ἐγὼ εἶχα ζαλιστῆ ἀπὸ τὴν τραγικὴν καὶ τὴν καταιπλήξην μου, καὶ δὲν μπορούσα νὰ δώσω στὴ βασίλισσα καμμίαν βοήθειαν. Τὴν εἶδα, ξαφνικὰ, ντυμένη μπροστὰ μου, χωρὶς νὰ καταλάβω γὰρ ποτε ἄλλαιε. Εἶχε βάλει τὴν ἄσπρη ρόμπαν ποὺ φοροῦσε συνήθως τὸ πρωὶ, καὶ πέτασε σταγονάτι ἀπὸ στήθος τῆς ἕνα μεγαλὸν σάκι. Ἐπειὰ χτένισε τὰ μαλλιά τῆς καὶ ἔβαλε ἕνα ἄσπρο σκούφο μὲ μαύρη κορδέλλα.

Ἡ τουαλέττα τῆς εἶχε τελειώσει.

«Σὲ λίγο, ἤρθαν μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα τῆς Γαλλίας καὶ, χωρὶς νὰ τῆς ποῦνε τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χερὰ καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκεῖνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ποινιμένου προσώπου τῆς, λέξ καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολουθῶντες τοὺς δημίους τῆς μὲ τὸ κεφάλι ὑπερημίαν ὑψημένο, ἔγινον παρακολουθούσαν τὴν τρομέφην αὐτῆς ἀσπρὴν μὲ ἄσπρον τρούφο. Τὸ αἶμα εἶχε παρῶσι στὶς γλῆφες μου. Ἐπειὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ τῆς ὄρας, τὸ κελλὶ ποὺ φιλοξενούσε τὴ βασίλισσαν τῆς Γαλλίας ἦταν ἄδειον... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδηγοῦσανε μὲ τὸ κάρο στὴν γυναικῶτινα... Σ' ὄλο τὸ διάστημα τοῦ δρόμου ἡ Βασίλισσα ἦταν θλιμένη, μὲ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ τῆς, χωρὶς νὰ μηνιακῆ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ οὐλοῦσε γύρω τῆς, ποὺ τὴν ἐβραζε χυδαία, ποὺ τὴν ἀπειλοῦσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε στὴν λαμπιτόμο ἔδειξε τὴν ἴδιαν καρτερίαν καὶ τὴν ὑποτονικότητα. Πέθανε ὡς βασιλίσσα καὶ σὺν καλῇ χριστιανῇ, συγχωρόντας τοὺς δημίους τῆς !...

Ἡ Μαρία 'Αντουανέττα

Ἡ γυναικῶτινα